

Silno stroge odredbe veljajo za odstranitev iz taborišča. Oficir, ki je 2½ leti italijanski vjetnik, je smel na izprehod izven tabora le 7krat, med tem le 2krat brez varstva nasajenih bajonetov. Izprehajališča v taborišču so tako mala, da ne morejo služiti v posebno razvedrilo sicer na zidovje obsojenih človeških bitij. Čudno za to ni, da naši oficirji vsled pomankljivih stanovanj, vsled stalnih, če tudi velikokrat malenkostnih sekatur, zlasti ker so tudi obsojeni na popomanjkanje duševne hrane, zdravstveno propadajo.

Pripominjamo, da presega postopanje italijanskih vojaških oblasti napram jugoslovanskim vjetnikom vse meje civilizacije in vzbuja celo v italijanskem civilnem prebivalstvu pomilovanje in usmiljenje.

Ker ne moremo mirno gledati, da bi nam 80.000 mož v najboljših letih še nadalje prenašalo težke verige robstva in suženjstva ter nepopisno trpinčenje od strani italijanskih vojaških oblasti, stavljamo na ministerskega predsednika kot namestnika ministra za zunanje zadeve naslednja vprašanja:

1. Ali je gospodu ministerskemu predsedniku znano, kako postopajo italijanske oblasti z jugoslovanskimi vjetniki?

2. Ako mu je znano, kaj je ukrenil, da se skrajša in olajša gorje našim državljanom, ki so ostali v italijanskem robstvu?

3. Ako mu ni znano, ali je pripravljen pojasniti položaj naših vjetnikov mirovni konferenci v Parizu, ter zahtevati, da se vjetniki jugoslovanske narodnosti nemudoma vrnejo v domovino?

4. Ali je pripravljen gospod ministerski predlagati mirovni konferenci sestavo internacionalne komisije, ki naj brez odloga obišče vsa taborišča v Italiji, kjer so nastanjeni jugoslovanski vojni vjetniki, ter poskrbeti, da se bo z jugoslovanskimi vjetniki v Italiji, dokler se jim ne omogoči povratek v domovino, ravnalo po človeški?

Gospodarstvo.

Nekaj o delitvi zemlje.

V tem vprašanju vlada precejšnja zmešnjava. Viničarji se razgovarjajo, kako si bodo razdelili gorice. Pri tem pa se ne omejujejo na posestva, ki merijo nad 500 oralov obdelene zemlje, ampak delijo vse vprek, tudi vinograde naših domačih posestnikov, katerih posestva se niti od daleč ne približujejo meri 500 oralov.

Neki posestnik se jim je ponudil: „Dobro, razdelite si, jaz pa bom kupoval vino od vas.“

Nato so mu odgovorili: „Mi vina ne bomo prodajali, ampak sami pili.“

Velik del srednjeveške evropske zgodovine polnijo borbe med vladarjem in visokim plemstvom. Z začetkom novega veka se je ta borba odločila v prilog vladarjem. Prej so bili složni velikaši močnejši od vladarja; od tedaj naprej pa se je krepila vladarjeva moč, dokler v 17. in 18. stoletju ni prevzela polne oblasti in se dokopala do absolutizma. Nekdanje ponosne velikaške rodbine, ki so z drznim omalovaževanjem gledale na svoje „prirodne gospodarje“, so bile sedaj srečne, ako so smele s svojo razsipno navzočnostjo poveljevat dvorski sijaj.

Ta borba med dvorom in velikaši se je vodila posebno strastno na Ogrskem in Hrvatskem. Dokler so bili na prestolu domači kralji, je bila borba podobna borbam v zapadni Evropi. Ko pa so došli na vladarski prestol kralji iz avstrijske hiše, Habsburžani, je dobila borba drug značaj: plemstvo, ki je takrat predstavljalo narod, se ni toliko borilo za osebno oblast in svoje privilegije, kakor za ustavo svojih kraljevin. Kakor se je v zapadni Evropi v prvih stoletjih novega veka v to borbo umešalo versko vprašanje, katolicizem in protestantizem, in dovedlo do ljutih dolgotrajnih vojska, tako se je tudi na Ogrskem vpletlo v to borbo versko vprašanje; razven

Posestnik: „Od česa pa boste živeli?“

Viničarji: „Od tega, kar si bomo pri drugih zaslužili z delom.“

Posestnik: „Kam pa boste hodili na delo, če bodo vse gorice razdeljene med vas?“

S tem je bil sicer konec praznega modrovanja, dvomim pa, da so bili viničarji prepričani.

Stari ljudje pripovedujejo, da so Halozani nekdanj imeli več vinogradov v svoji lasti. Toda niso imeli sreče. Če je bilo dosti vina, ni imelo cene in večinoma so ga sami popili. Ko je trebalo kupiti živeža in obleke in je povrh še prišla slaba letina, so se morali zadolžiti. Tako je prišel vinograd za vinogradom v tuje roke. Ohranili so se le tisti domači posestniki, ki so poleg goric imeli nekaj polja, travnikov in hoste, da so si na svojem pridelali zrnje in si redili živino. Bili so torej v prvi vrsti navadni kmetje, ne pa samo vinogradniki.

Vinogradi so v celoti res dobičkanosni. Toda vinogradnik lahko živi le, če ima poleg goric še drugo zemljo. Če ima same gorice, pa mora zelo previdno gospodariti, glavni del svojega pridelka prodati, da si kupi raznih potrebsčin. Ako lahkomišlno svoje vino sam pije, bo v kratkem dogospodaril.

To se bo moralo upoštevati, če bo prišlo do razdelitve majhnega števila tistih posestev med nami, ki imajo več zemlje, kakor bo agrarni zakon dovoljeval. Morala se bodo ustvariti takšna posestva, ki bodo razun vinograda imela še drugo zemljo, da bodo lahko obstojala. Iz drugih vinogradov pa se naj napravijo vzorni vinogradi pod državnim nadzorstvom in pod vodstvom strokovnjakov, ki bodo vinogradnikom učitelji za vzorno obdelovanje in predvsem za umno kletarstvo, ki je pri nas še zelo zanemarjeno.

Glede nazorov o razdelitvi veleposestev prihajajo iz Medjimurja zanimive vesti. Tam ima grof Festetič ogromna posestva, okoli 30.000 oralov. Vse to obdelujejo njegovi uslužbenec, ki so za svoje delo plačani v glavnem z deputati, t. j. vsak dobi gotovo množino raznih pridelkov, s katerimi lahko prehrani sebe in svojo rodbino ter si redi živino. Ta posestva bi se morala razdeliti v prvi vrsti med grofove uslužbenec, ki jih obdelujejo. Neki uslužbenec pa je rekel, da si ne želi lastne zemlje, ampak država naj prevzame nerazdeljeno posestvo, njih pa pusti v sedanjem razmerju. On trdi, da je 90% grofovih uslužbencev istega mnenja.

To je razumljivo. Delavci dobijo svoj deputat, če tudi je slaba letina, ne poznajo skrbi malega kmeta, ki se boji mraza, toče in drugih ujm. Tudi se trdi, da velika posestva delajo s stroji, da ne rabijo toliko ljudi in lahko več pridelkov prodajo. S tem pa se prehranijo mestni delavci v tovarnah in rudokopih.

tega pa še drugo, novo, namreč narodnost. Zlasti na Hrvatskem je dobila borba med kraljem in plemstvom popolnoma značaj boja med Nemštvom in Hrvatsvom. Ta boj se je poostiril od sredine 17. stoletja, ko je bila Avstrija po krvavi 30 letni vojski prisiljena, da se odreče cesarskim sanjam v Nemčiji. Odslej naprej se je enako trudila, da se doma povzpne do absolutne moči. Dosti je bila dotlej že dosegla. Srečno končana protireformacija je strla nasprotovanje in moč avstrijskih, štajerskih, koroških in kranjskih stanov; bitka na Beli gori (8./11. 1620) je vzela Čehom njih svoboščine. Čehi so bili izročeni absolutistični dunajski vladi, nemščina je dobila iste pravice s češčino; kasneje pa je hotela to čisto izpodrinuti.

Od vseh habsburških dežel sta bili Ogrska in Hrvatska edini, v katerih vladar ni vladal neomejeno. In tako je prišlo do obupne borbe z namenom, da se pretvorita tudi Ogrska in Hrvatska v dedni pokrajini.

Vrhunec je dosegla ta borba pod Leopoldom I. (1657—1705), pod katerim se je odigrala Zrinsko-Frankopanska katastrofa.

Peter Zrinski se je rodil leta 1621 v Vrbovcu. Imel je brata Nikolaja, rojenega leta 1620 v Čakovcu. Njun oče je iskal slave na

Naloga strokovnjakov je, da temeljito preštudirajo to vprašanje.

Treba bo veliko dela, da se kmetijstvo povzdigne, da se organizira združništvo, v katerem se bodo kmetje medsebojno podpirali pri obdelovanju zemlje, da bodo čim več pridelovali in prodajali drugim stanovom. Le potem bo razdelitev zemlje koristna producentom in kosumentom.

Gotovo je, da to vprašanje ni tako enostavno in da je za dobro rešitev treba vsestranskega premisleka.

Težki žrebci spadajo tudi v Ptuj. Ko sem pred tednom dni moral gnati svojo kobilo v Ptuj, ker je bližji državni žrebec preveč zaposlen, sem bil v zadregi, katerega žrebca v Ptuj bi naj pripustil kot „surrogat.“ Za mojo težko kobilo pač ni nobenega. Kakšno bo to pleme? Zvedel sem, da se naš živinozdravnik in konjerejski odsek trudijo, a ni jim mogoče dobiti vsaj enega težkega za ptujsko postajo. Z druge strani se spet pravi, da jih stoji dovolj težkih sedem in osemletnih v Selu v žrebčarni. Mi ptujski konjereji smo na dobrem glasu, ker imamo tudi lepo konjerejo in tako bomo menda vendar smeli zahtevati tudi prvovrstne žrebce in jih tudi zahtevamo. Takih kreatur pa lahko kje drugod več nastavijo, kakor jih imamo sedaj tu.

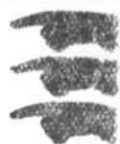
Izplačevanje sena in slame, katera je bila oddana pod staro državo potom rekvizicije in je stara država še ni plačala, se doslej ni moglo pričeti, ker niso možna preodkazila denarja iz Nemške-Avstrije. Ob državnem prevratu so ostale iz poslovanja Poslovalnice za krmila v Eggenbergu pri Gradcu na Spodnjem Štajerskem po nekaterih krajih večje zaloge sena in slame, katere je nova SHS Poslovalnica za krmila v Celju (Zadružna Zveza) razprodala za vojaške in civilne potrebe naše nove države. Izkupiček teh zalog pa za popolno izplačilo starih rekvizicij sena in slame po celem Spodnjem Štajerskem ne zadostuje. Ne more se namreč tako postopati, da bi se izplačali producenti samo tam, kjer so ostale zaloge, drugod pa bi ostali kmetovalci brez plačila. Vsled tega se je graška Poslovalnica za krmila pogodbeno zavezala, da manjkajoči znesek doplača. Tozadevna pogodba je bila izgotovljena in podpisana že začetkom marca. Takrat je bil nenadoma prekinjen denarni promet z Nemško-Avstrijo, ki še do danes ni odprt. Poslovalnica za krmila v Celju (Zadružna Zveza) se je obrnila na Deželno vladu v Ljubljani (prehodno-gospodarski urad) s prošnjo, da se naj za izplačilo gori omenjenega zneska zavzame. To se bode sedaj zgodilo. Kakor hitro bo zadeva s tem izplačilom urejena, bodo dobili, kakor je bilo že naznanjeno po

bojiščih ali hodil na državne zборе v Zagrebu in Požunu. Ko sta bila mlada, so se odigravali pred njunimi očmi razni bojni dogodki in strahote. Čakovski grad sam je bil poln raznega orožja in turških zastav; oboroženi ljudje so prihajali v grad, noseč uplenjeno turško orožje in tirajoč bogato opremljene konje in vjete odlične Turke. V grajskih dvoranih pa sta lahko gledala slike svojih slavnih prednikov in njih junaških del.

Za glavno in edino nalogo v življenju velikašev je veljalo takrat: boriti se za svojo domovino in jo braniti sovražnikov. Predno pa sta se mogla brata posvetiti tej nalogi, sta morala še končati humanistične in retorične nauke. Naučila sta se pri tem razen hrvatskega in madžarskega jezika, ki sta ga znala že zdoma, še latinski, nemški in italijanski. Komaj sta dokončala nauke, že se je začelo resno življenje. Leta 1637 sta se prvokrat udarila s sosednjimi kaniškimi Turki, da branita svoja medjimurska južno-ogrska posestva. „Sors bona, nihil aliud“ (treba imeti samo srečo), je govoril Nikolaj pri svojih podjetjih, a Peter: „Vincere aut mori“ (zmagati ali umreti.) To sta postali njuni gesli.

(Nadaljevanje sledi.)

15. maja se bode v Ptuj kurs za ženske papirnate klobuke otvoril. — Vpraša se v prodajalni W. Blanke.

listih, vsi kmetovalci iz Celja po pošti nakanen ves denar za seno in slamo, ki so jo oddali še pod staro državo. Ustmene ali pismene intervencije pri Zadružni Zvezi v Celju v tej zadevi so torej brezpomembne ter povzročajo le stroške in zamudo časa. Prosimo zlasti županstva, da svojim občanom v navedenem smislu celo zadevo pojasnjujejo.

Zadružna Zveza v Celju kot dosedanja SHS Poslovalnica za krmila v Celju.

Uradniški konzum v Ptuj se je nameraval ustanoviti iz takozvanega vojaškega konzuma „Last“. Sedaj pa se ne sliši ničesar več, ali bo ta konzum res obstajal ali je zamrl. Denarne zaloge je nekaj tu; to bi naj bil osnovni kapital; tako se je reklo svoječasno pri Narodnem svetu in izvolil se je celo pripravljalni odbor. Uradniške družine so na ustanovitvi konzuma zelo interesirane. Želijo, da se spravi čimprej konzumno vprašanje v pravi tir ter enkrat glasno označi, ali bo konzum obstajal ali ne, ker se sedaj govori, da se bo še ta konzum, ki je dosedaj bil pod imenom „Last“, nehal, ker nima blaga in se zanj malokdo briga. Novega konzumnega društva res ni ustanavljati, pač pa se naj na že dani podlagi ustvari konzumno društvo za uradnike vseh vrst in tudi druge uboge sloje. Dobro bi tedaj bilo, ako stvar res ne gre naprej, da se skliče posvetovanje vseh uradniških in drugih družin, da se določijo vsi potrebni pogoji. Uradnik ni samo za to tu, da dela in gara, pri tem pa požira sline in pobira drobtinice z bogato obloženih miz vojnih dobičkarjev. Pomagati pa si mora sam! Za to naj navedeno posvetovanje skliče odbor uradniške menze in pripravi tla za konzumno društvo. Vseh uradniških družin dolžnost pa je, da se posvetovanja polnoštevilno udeleže ter vsi pristopijo tudi vsi drugi sloji, ki se morajo boriti dnevno za ubogi košček kruha. Na ta način se bomo rešili pijavk, navijalcev cen in oderuhov! Le v samopomoči je spas!

Uradnik.

Zveza Drave z Savo. „Jugoslavija“: Naši Amerikanci, predvsem znani argentinski stokratni milijonar Mihanovič, pripravlja načrt za kanal med Savo in Dravo pri Zaprešiču, tako, da bi se osigurala velika plovba po Savi. Pri tem prihajata v obzir Bednja in Krapina. Teren pri Zagrebu je zelo ugoden za zgradnjo velike luke. Sama Drava, ki danes ne igra velike vloge (ker je plovna samo od Aljmoša do Osijeka), bi omogočila plovbo po Savi do Zidanega mosta, kar bi bilo seveda velikanskega pomena za razvoj industrije v severno iztočnem delu naše države.

Draginja na Dunaju. „Jugoslavija“: Pri nas se vse pritožuje čez draginjo, da je upravnost neznosna. To je tudi res. Vendar, da pokažemo, kako nebeško po ceni se pri nas živi v primeri z drugje, naj navedemo cene na Dunaju: 1 kg konjskega mesa 80 K, 1 kg govedine 100 K, 1 kg svinjske masti 120 K, a za kg moke ničle se plačuje 100 K, ako se more sploh dobiti v verižni trgovini.

Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom, podružnica v Ljubljani pozivlja vse upravičene trgovce s suhimi jedilnimi gobami, ki nameravajo iste izvažati v Nemško Avstrijo, da vložijo najkasneje do dne 5. maja pri zgoraj imenovani podružnici prošnje za dovolitev izvoza. Prošnjam naj se prilože takoj tudi vozni listi. Na po navedenem datumu došle prošnje bi se ne moglo več ozirati.

Dopisi.

Cirkovce na Dravskem polju. Na naslov oblasti SHS v Ptuj! Iz političnih občin Cirkovce in Šikole je v narodni šoli v Cirkovcah vsolanih do 500 otrok, šola je šestrazredna, pa še premala, tako da je v enem razredu po 80 otrok. Na tēj šoli je vodja znani nemčurški učitelj Lukežič, ki našo mladino vzgaja — po svoje. Pri vseh občanah je neprijatelj in radi bi se bili

tega gospoda vzgojitelja že davno iznebili, ako bi našli pri predstojni oblasti pomoči. Občani bi radi napravili na oblasti pritožbo in jo tudi z obema rokama podpisali, pa bojijo se, da ne bi bila njihova prošnja uslišana in pritožbi ustrezno, in potem bi za to trpeli njihovi otroci v šoli! Iz tega vzroka se tem potom zatekajo v javnost in prosijo pomoči! Kakšen učitelj-vzgojitelj je Lukežič, sledi iz tega, da je v vojskinem času pod staro Avstrijo, kot žitni komisar, večkrat rekel krilate besede: „Den Bauern muß man drucken“ (kmeta je treba pritiskati!) V gostilni Debenak še sedaj čez uro popiva z nemčurško rodbino Staraschina v Cirkovcah ter si poje: „Kaj nam pa morejo, morejo, morejo . . . nič nam ne morejo, morejo, morejo itd. Fantje gredo ob 9. uri iz gostilne spat, ta vzgojitelj pa si notri prepeva! Gostilničar mu je ugasnil luč, Lukežič pa si je prinesel svojo (!) in pil ter popeval naprej. Iz tega vzroka so potem fantje pobili na gostilni šipe, ter pravijo: „Če nemčurji lahko ostanejo, zakaj pa moramo mi spat?“ 5letnega sina poštarice Marije Staraschina uči zasmehovati našo jugoslovansko državo na ta način, da ta otrok piše SHS in izgovarja to-le: „Sau-Hunde-Sammelstelle (svinjskih psov zbirališče)! In te besede izgovarja javno pred ljudstvom v trgovini Staraschina v Cirkovcah! Ali ni to očite hujskanje? Slovenci v Cirkovcah tega ne moremo več trpeti: zato prosimo višje oblasti, da to stvar preiskujejo, krivce kaznujejo in odstavijo šolskega vodjo Lukežiča od vodstva in šole. Nemčurška trgovka Staraschina nima učnega izpita, ker se trgovine ni učila, ona tudi izdeluje pokalice, pa nima za to sposobnosti in obrti. V njeni trgovini se vedno govori nemški. Vprašamo: Odkod je dobila sladkor, da ga je zamenjala za 4 hl vina? Prosimo, da ji obrtna oblast odvzame neopravičeno izvrševano obrt, nemčurke pa nas naj reši slovenski trgovec! Njena sinaha Marija Staraschina vodi v njeni hiši pošto, pa kako! Le pogledajte si enkrat, kako ležijo pisma, časopisi in druge stvari, namenjene naslovnikom, po trgovini okrog! Prosimo, da se ji pošta odvzame in nastavi sposobna zanesljiva moč. Sploh prosimo, da naj se v naši občini naselijo narodno zavedni obrtniki, nastavijo narodne učne moči — in potem boste videli, da bo v občini mir in red, ki ga sedaj ni. Ljudi, ki škiliijo v Nemško Avstrijo, pa se naj požene čez mejo in mirna Bosna!

Ptujski nemčurji izzivajo! Trgovec Kraker v Ptuj se je povabil nekaj vsenemcev v vinograd; ko so si možakarji napili poguma, so demonstrativno zapeli „Das deutsche Wehlid“, „die Wacht am Rhein“ in druge izzivalne pesmi. Kaj bi se zgodilo s Slovencem, ako bi v Nemški Avstriji zapel slovensko pesem? Dobil bi batin, da bi bilo joj! V Jugoslaviji pa naj bi nemški hujskači prepevali izzivalne pesmi? To ne gre! Ako se še pojavi tak slučaj, si bodo nemčurji sami krivi, če se jim kaj pripeti. Naj gredo čez mejo v deželo lačenbergerjev; tamkaj lahko tulijo kolikor jim je drago, v Jugoslaviji pa ne bodo izzivali z nemškim rjoventjem.

Medjimurje se čisti. Kar so bili pri nas nemški uradniki in trgovci, to so bili v Medjimurju Madžari in židje, ki so izsesavali domače ljudstvo. Zdaj se je obrnilo. Nobena trgovina, nobena gostilna ali kavarna se ne dovoli tujcu. Preteklo soboto je iz Čakovca odpeljal cel vlak priseljencev, ki se zdaj zopet izseljujejo na Ogrsko.

Sv. Barbara pri Mariboru. Od nas se ni moglo nikdar ničesar slišati, saj naši študirani ljudje se ne ganejo. Imamo nadučitelja, ki je vse prej nego mož, nadsvetnika, ki se ne briga za nič in župnika, ki misli, da je več nego mi ali Bog. Bralno društvo je spet oživelo le v toliko, da se je pobrala udnina in to je spet pobral župnik. Kje je sedaj? Zakaj se ne porabi za nakup knjig in zakaj ne začne delovati Bralno društvo? Odgovor hočemo jasen in hiter! Gospodu nadučitelju pa svetujemo, da si naj ne prizadeva dobiti posojilnice v roke. On naj lepo našo mladino uči, v denarnih

zadevah se bomo že mi sami pobotali, saj v posojilnici je naš denar. Raje naj pazi na svojega zeta, da si ne bo svojih konj preveč krmil z eraričnim ovsom. Toliko za danes.

Demokracija. V vsaki družbi in po vseh ptujskih lokalih je čuti kritikovanje, godrnjanje in zbadanje. Skupnost se je razrahljala. Krive temu niso le osebnosti, kakor nekateri trdijo; stvar tiči globlje. Posledice dolgoletne vojne, preobrat, nepoučenost, slabo gnotno stanje, vse to tvori kvas za nezadovoljnost. Da imajo pri tem besedo tudi in osebnosti, je jasno. Vzroki tiče torej globoko v socialnem razvoju. Po vsem svetu se bije vseobči boj za enakost, bratstvo in svobodo proti izkoriščevanju, samodržstvu in reakcionarstvu. Tudi pri nas. Samo način imamo slab. Razkuževanje in čiščenje naj bi se ne pričelo s tem, da se plane v javnost, predno je povod zato. Začelo naj bi se v društvih, kjer ima vsakdo besedo. Tam bi se nudila prilika, da se nezadovoljnost v notranjosti odpravi. Pri nas pa je mesto tega zašla v družbo, v gostilne in odtod menda v javnost. Nezadovoljnost narašča posebno med nižjim uradništvom, med trgovskimi pomočniki in obrtniki na naslov višjega uradništva, kapitalizma in drugih. Družba se krha. Kritike je na obeh straneh dosti in predosti. Krivda je na eni, kakor na drugi strani. Ni vsak demokrat, ki se pridruža, da je. Res je, da ni mogoče vsakomur ustreči. A malenkosti ne bi smele igrati nikake vloge. Domišljava samoljubnost je otročja in smešna. Forum, kjer bi se lahko sestajala vsa družba, je Čitalnica, kakor je to bilo nekdanj. Tam so vsi včlanjeni. Gotovo bi se našli pri zabavnih večerih, poučnih predavanjih, posvetovanjih ali drugih prilikah, povedali bi hibe in napake drug drugemu v brk, končno pa bi se vendar sporazumeli. Delo bi se razdelilo, družba bi se zenačila in uspeh bi bil: složnost in skupno delovanje. Če bodo pa eni razdirali, kar bodo drugi zidali, ne bo uspeha.

Torej manj predsodkov in osebnosti, več strpnosti, prizanašanja, dobre volje, složnosti in demokratičnega duha! Treba je vzpodbude k boljšemu in k napredku, zatreti je treba vsak poskus reakcionarstva.

Tedaj si bomo vsi bratje v enakosti in svobodi.

Ptujčan.

Slabe ceste. V vsaki občini ptujskega okraja najdeš obilo pritožnikov, ki tožijo o slabih cestah a malo takih, ki so pripravljeni sodelovati, da se popravijo. V ptujskem okraju se skozi celo vojsko ni ničesar storilo za izboljšanje cest, kakor okrajnih, tako občinskih. Pa okrajne ceste se sedaj popravljajo, le za občinske nima nihče skrbi. Ceste, posebno občinske, so v takem slabem stanju, da je promet po njih skoraj nemogoč. Letošnjo pomladno deževje pa je še pripomoglo k temu toliko, da so ceste sploh izgubile trda tla, da se živina do trebuha pogreza v blato, da ne more izpeljati ne lahkega, ne težkega voza; zgodilo se je večkrat, da je bilo treba živini sami pomoči, da ni v blatu obtičala. Zadnje nalivje je še celo trde okrajne ceste tuintam tako poškodovale, da je treba za promet takojšnje poprave. Na občinskih cestah je mestoma opaziti, da so se naravnost pogreznile, posebno v Halozah; tam so jih plazovi kar po 50 in več metrov odnesli v grabo in cesta je izginila, zeva pa nepremostno brezno. Treba je nujne poprave vseh občinskih cest. Okrajni zastop ptujski je dal vsem občinam ukaz, da morajo do 1. junija ceste kolikor mogoče popraviti. Hoče pa okrajni zastop tudi z denarno in z dejansko pomočjo priskočiti občinam na pomoč in doseči, da bodo občinske ceste vsaj za silo porabne za promet. Ali nekaj je, kar je deloma krivo, da so ceste v slabem stanju in da se jih tako težko popravlja. Prvo je, da se občinski zastopi in prejšnji nemčurški okrajni odbori niso brigali za ceste, dokler so bile poškodbe male in bi bilo stalo manj truda in stroškov. Drugo pa je, da noben občan ni imel smisla za dobro cesto, le zabavljal je; da bi pa pomagal in kaj popravil, to je prepustil drugim, ki tudi niso